

Nr 5 B.

Ankom till riksdagens kansli den 11 mars 1921 kl. 4 e. m.

Utlåtande angående regleringen av utgifterna under tilläggsstatens för år 1921 femte huvudtitel, innefattande anslagen till socialdepartementet.

(3:e avd.)

Departementet.

1:o I den till riksdagen den 7 januari 1921 avlåtna propositionen med förslag till tilläggsstat för år 1921 (nr 2) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen (punkt 1), att för avlöning under senare hälften av år 1921 av en extra kanslisekreterare å tilläggsstat för nämnda år anvisa ett förslagsanslag, högst, 1,950 kronor.

Avlöning åt en extra kanslisekreterare under senare halvåret 1921.

[1.]*

Under hänvisning till vad utskottet under punkt 4 av sitt utlåtande nr 5 A anført, hemställer utskottet,

att Kungl. Maj:ts förevarande framställning icke må vinna riksdagens bifall.

Sociala verk och inrättningar.

2:o Beträffande Kungl. Maj:ts förslag rörande anslag *dels* till upprätthållande av riksförsäkringsanstaltens verksamhet (punkt 2), *dels ock* till riksförsäkringsanstaltens dödsfallsersättningar i anledning av livförsäkring i samband med lån ur statens egnahemslänefond (punkt 3) [2 och 3.]

*) Hänvisar till punkt i statsrådsprotokollet.

kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtanden; vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

anmäla.

Upprätthållande av socialstyrelsens verksamhet.

[4.]

3:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 4), att för upprätthållande av socialstyrelsens verksamhet, utöver anslaget å ordinarie stat, på tilläggsstat för år 1921 anvisa ett förslagsanslag, högst, 24,920 kronor.

Under hänvisning till vad utskottet under punkt 9 av sitt utlåtande nr 5 A anfört, får utskottet hemställa,

att riksdagen må för *upprätthållande av socialstyrelsens verksamhet*, utöver anslaget å ordinarie stat, på tilläggsstat för år 1921 anvisa ett förslagsanslag, högst, 16,920 kronor.

Bekämpande av arbetslösheten.

[5.]

4:o) Beträffande Kungl. Maj:ts förslag rörande anslag för bekämpande av arbetslösheten (punkt 5) kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande; vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

anmäla.

Upprätthållande av yrkesinspektionens verksamhet.

[6.]

5:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 6) och i anslutning till vad utskottet i punkt 20 av sitt utlåtande nr 5 A anfört, hemställer utskottet,

att riksdagen må för *upprätthållande av yrkesinspektionens verksamhet*, utöver anslaget å ordinarie stat, på tilläggsstat för år 1921 anvisa ett förslagsanslag, högst, 2,160 kronor.

[7—9.]

6:o) Beträffande Kungl. Maj:ts förslag rörande anslag *dels* till utförande av vissa byggnadsarbeten m. m. vid statens tvångsarbetsanstalt å Svartsjö (punkt 7), *dels* till avlöningar och vikariatsersättningar åt befattningshavare vid en statens vårdanstalt å Venngarn för alkoholister m. m. (punkt 8), *dels ock* till anordnande av en statens vårdanstalt för alkoholister å Ventholms kungsgård (punkt 9) kommer utskottet att framdeles

under riksdagen avgiva utlåtande; vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

anmäla.

7:o) Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 10) och under hänvisning till vad utskottet under punkt 36 av sitt utlåtande nr 5 A anført, får utskottet hemställa,

*Svenska
fattigvårds-
förbundet.*

[10.]

att riksdagen må till *täckande av brist för Svenska fattigvårdsförbundets barnavårdsverksamhet* på tilläggsstat för år 1921 anvisa ett förslagsanslag, högst, 9,000 kronor.

8:o) Beträffande Kungl. Maj:ts förslag rörande anslag för särskilda åtgärder till beredande av lindring i genom den allmänna krisen uppkommen nöd (punkt 11) kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande; vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

Särskilda åtgärder för lindrande av nöd.

[11.]

anmäla.

9:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 12) att till understöd åt frälsningsarméns räddningshem på tilläggsstat för år 1921 anvisa ett förslagsanslag, högst, 20,000 kronor, att utgå under de villkor, Kungl. Maj:t bestämmer.

Frälsningsarméns räddningshem.

[12.]

Under hänvisning till vad utskottet under punkt 44 av sitt utlåtande nr 5 A anført, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *understöd åt frälsningsarméns räddningshem* på tilläggsstat för år 1921 anvisa ett förslagsanslag, högst, 10,000 kronor, att utgå under de villkor, Kungl. Maj:t bestämmer.

10:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 13) och under hänvisning till vad utskottet under punkt 46 av sitt utlåtande nr 5 A anført, hemställer utskottet,

Vita bandets småbrukshem Håkanstorp.

[13.]

att riksdagen må till *understöd åt Vita bandets småbrukshem Håkanstorp* på tilläggsstat för år 1921 bevilja ett förslagsanslag, högst, 2,500 kronor.

Sveriges hus-
modersför-
eningars riks-
förbund.

[14.]

11:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 14), att för understödande av Sveriges husmodersföreningars riksförbunds verksamhet på tilläggsstat för år 1921 anvisa ett förslagsanslag, högst, 15,000 kronor, att utgå under de villkor, Kungl. Maj:t bestämmer.

Under hänvisning till vad utskottet under punkt 47 av sitt utlåtande nr 5 A anført, hemställer utskottet,

att Kungl. Maj:ts förevarande framställning icke må vinna riksdagens bifall.

Fredrika
Bremer-
förbundet.

[15.]

12:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 15), att såsom understöd åt Fredrika Bremerförbundets allmänna verksamhet på tilläggsstat för år 1921 anvisa ett förslagsanslag, högst, 8,000 kronor att utgå under de villkor, Kungl. Maj:t bestämmer.

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 6—10 i statsrådsprotokollet.

Utskottets
yttrande.

Ehuru utskottet icke kunnat undgå att hysa starka betänkligheter mot att på förevarande område beviljas ett nytt anslag, har utskottet dock på de skäl, som av departementschefen blivit anförda, ansett sig böra biträda Kungl. Maj:ts förslag. Utskottet vill dock såsom sin mening framhålla, att det här blott gäller ett tillfälligt understöd och att de krafter, som hittills framgångsrikt kunnat utan statsunderstöd för den verksamhet, varom nu är fråga, uppehålla och utveckla densamma, även framgent skola kunna lösa denna uppgift.

Under hänvisning till vad sålunda anförts, får utskottet hemställa,

att riksdagen må såsom *understöd åt Fredrika Bremerförbundets allmänna verksamhet* på tilläggsstat för år 1921 anvisa ett förslagsanslag, högst, 8,000 kronor att utgå under de villkor, Kungl. Maj:t bestämmer.

Medicinalstaten samt hälso- och sjukvården.

Medicinal-
styrelsen.

[16.]

13:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 16), att till förstärkning av den å medicinalstyrelsens ordinarie stat upptagna anslagsposten till vetenskapliga rådet, veterinärrådet, vikariatsersättningar och

extra tjänstemän m. m. på tilläggsstat för år 1921 anvisa ett förslagsanslag, högst, 13,300 kronor.

Under hänvisning till vad utskottet under punkt 48 av sitt utlåtande nr 5 A anfört, hemställer utskottet,

att riksdagen må till förstärkning av den å medicinalstyrelsens ordinarie stat upptagna anslagsposten till *vetenskapliga rådet, veterinärrådet, vikariatsersättningar och extra tjänstemän m. m.* på tilläggsstat för år 1921 anvisa ett förslagsanslag, högst, 11,300 kronor.

14:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 17) att för upprätthållande av driften vid statens bakteriologiska laboratorium på tilläggsstat för år 1921 anvisa ett förslagsanslag, högst, 270,000 kronor. *Statens bakteriologiska laboratorium.*
[17.]

Under hänvisning till vad utskottet under punkt 52 av sitt utlåtande nr 5 A anfört, får utskottet hemställa,

att riksdagen må för upprätthållande av driften vid *statens bakteriologiska laboratorium* på tilläggsstat för år 1921 anvisa ett förslagsanslag, högst, 240,000 kronor.

15:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 18) och under hänvisning till vad utskottet under punkt 54 av sitt utlåtande nr 5 A anfört, hemställer utskottet, *Statens rättskemiska laboratorium.*
[18.]

att riksdagen må för upprätthållande av driften vid *statens rättskemiska laboratorium* på tilläggsstat för år 1921 anvisa ett förslagsanslag, högst, 3,700 kronor.

16:o) Beträffande Kungl. Maj:ts förslag rörande tillfällig löneförbättring åt provinsialläkare (punkt 19) kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande; vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen *Tillfällig löneförbättring åt provinsialläkare.*
[19.]

anmäla.

*Dyrtidstill-
lägg åt vissa
extra provin-
sialläkare.*

[20.]

17:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 20) att, för beredande av dyrtidstilllägg under år 1921 åt vissa extra provinsialläkare enligt motsvarande grunder som under år 1920, å tilläggsstat för år 1921 bevilja ett förslagsanslag å 20,000 kronor.

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 11 i statsrådsprotokollet.

Utskottet, som funnit sig böra biträda Kungl. Maj:ts förevarande framställning, hemställer alltså,

att riksdagen må för beredande av *dyrtidstilllägg under år 1921 åt vissa extra provinsialläkare* enligt motsvarande grunder som under år 1920 å tilläggsstat för år 1921 bevilja ett förslagsanslag å 20,000 kronor.

*Uppförande
av nya paviljonger för
oroliga sjuka
vid Sätters
och Väster-
viks hospital.*

[21.]

18:o) Beträffande Kungl. Maj:ts förslag rörande uppförande av nya paviljonger för oroliga sjuka vid Sätters och Västerviks hospital (punkt 21) kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande; vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

anmäla.

*Ombyggnad
av bron vid
Lunds
hospital
och asyl.*

[22.]

19:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 22), att för ombyggnad av bron över Höjeån vid Lunds hospital och asyl i huvudsaklig överensstämmelse med ett av majoren E. Sahlén upprättat förslag på tilläggsstat för år 1921 anvisa ett reservationsanslag av 61,500 kronor.

Beträffande utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till sid. 15—16 i statsrådsprotokollet.

*Utskottets
yttrande.*

Utskottet, som tagit del av i ärendet ingivna ritningar och kostnadsförslag, har ansett den till stöd för framställningen lämnade utredningen giva vid handen, att utförandet av ombyggnaden ifråga är av behovet påkallad, och har utskottet sålunda funnit sig böra tillstyrka, att medel för ändamålet anvisas. Med hänsyn till sjunkande pris å järn och materialier i övrigt har utskottet emellertid funnit det av Kungl. Maj:t äskade anslaget kunna något nedsättas, och får utskottet förorda, att detsamma bestämmes till 55,000 kronor.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må för *ombyggnad av bron över Höjeån vid Lunds hospital och asyl* i huvudsaklig över-

ensstämmelse med ett av majoren E. Sahlén upprättat förslag på tilläggsstat för år 1921 anvisa ett reservationsanslag av 55,000 kronor.

20:o) Beträffande Kungl. Maj:ts framställning rörande anordnande av en statens uppfostringsanstalt för vanartade sinnesslöa gossar (punkt 23) kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande; vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

anmäla.

Anordnande av en statens uppfostringsanstalt för vanartade sinnesslöa gossar.

[23.]

21:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 24), att till upprätthållande av verksamheten vid de genom medel ur Konung Oscar II:s jubileumsfond inrättade folksanatorierna på tilläggsstat för år 1921 anvisa ett förslagsanslag, högst, 54,232 kronor, att användas i enlighet med av Kungl. Maj:t meddelade bestämmelser.

Anslag till driftkostnader vid folksanatorierna.

[24.]

Beträffande denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande; vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

anmäla.

22:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag och under hänvisning till vad utskottet under punkt 72 av sitt utlåtande nr 5 A anfört, hemställer utskottet,

att riksdagen må såsom bidrag till *täckande av brist, som uppkommit å radiumhemmets verksamhet under år 1920*, på tilläggsstat för år 1921 anvisa ett förslagsanslag, högst, 35,000 kronor.

Bidrag till upprätthållande av radiumhemmets verksamhet.

[25.]

23:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 26) att till understöd åt Eugeniahemmet på tilläggsstat för år 1921 anvisa ett förslagsanslag, högst, 80,000 kronor att utgå i huvudsaklig överensstämmelse med de av departementschefen i statsrådsprotokollet angivna grunder.

Eugeniahemmet.

[26.]

Under hänvisning till vad utskottet under punkt 79 av sitt utlåtande nr 5 A anfört, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *understöd åt Eugeniahemmet* på tilläggsstat för år 1921 anvisa ett förslagsanslag, högst, 50,000 kronor.

Barnmorske-
undervis-
ningen och
barnbörds-
husen.

[27.]

Provisoriska
åtgärder be-
träffande sjuk-
vården inom
rikets öde-
marksom-
råden m. m.

[28].

Dyrtidshjälp
åt distrikts-
barnmorskor
m. fl.

[29.]

24:o) Beträffande Kungl. Maj:ts förslag rörande anslag *dels* till vissa utgifter för barnmorskeundervisningen (punkt 27) *dels ock* till provisoriska åtgärder beträffande sjukvården inom rikets ödemarksområden (punkt 28) kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtanden; vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

anmäla.

25:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 29), att till beredande enligt grunder, som av Kungl. Maj:t närmare bestämmas, av dyrtidshjälp åt distriktsbarnmorskor och vissa av kommun fast anställda barnmorskor med högst 200 kronor till varje på tilläggsstat för år 1921 anvisa ett förslagsanslag av 370,000 kronor.

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 19 i statsrådsprotokollet.

För ifrågavarande ändamål anvisade 1920 års riksdag på extra stat för samma år ett förslagsanslag å 400,000 kronor. Enligt vad statsrådsprotokollet utvisar, har departementschefen efter verkställda beräkningar funnit, att anslaget för innevarande år kan begränsas till 370,000 kronor.

Utskottet, som icke haft något att erinra mot Kungl. Maj:ts förevarande förslag, hemställer,

att riksdagen må till beredande enligt grunder, som av Kungl. Maj:t närmare bestämmas, av dyrtidshjälp åt distriktsbarnmorskor och vissa av kommun fast anställda barnmorskor med högst 200 kronor till varje på tilläggsstat för år 1921 anvisa ett förslagsanslag av 370,000 kronor.

Dyrtidshjälp
åt distrikts-
sköterskor.

[30.]

26:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 30), att till beredande enligt grunder, som av Kungl. Maj:t närmare bestämmas, av dyrtidshjälp åt distriktssköterskor med högst 200 kronor till varje på tilläggsstat för år 1921 anvisa ett förslagsanslag av 100,000 kronor.

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 20 i statsrådsprotokollet.

Under erinran, att riksdagen anvisat anslag till enahanda storlek å tilläggsstat för år 1920, får utskottet hemställa,

att riksdagen må till beredande enligt grunder, som av Kungl. Maj:t närmare bestämmas, av *dyrtids-hjälp åt distriktssköterskor* med högst 200 kronor till varje på tilläggsstat för år 1921 anvisa ett förslagsanslag av 100,000 kronor.

27:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 31), att medgiva, att de av riksdagen på extra stat för år 1919 anvisade förslagsanslagen, högst, dels 5,000 kronor till stipendier för i statens, landstings eller kommuns tjänst anställda läkare för beivstande av kurs för vinnande av behörighet till förste provinsialläkartjänst, dels ock 5,300 kronor för beredande av kostnadsfri undervisning åt dylika deltagare, ävensom det av riksdagen på tilläggsstat för år 1920 anvisade förslagsanslaget, högst, 2,700 kronor till förstärkning av sistnämnda anslag, må under år 1921 användas för en ämbetsläkarkurs i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen förordade förändrade grunder.

Stipendier för beivstande av ämbetsläkarkurs m. m.

[31.]

Beträffande utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till sid. 20—22 i statsrådsprotokollet.

Utskottet, som funnit sig böra biträda vad Kungl. Maj:t under förvarande punkt föreslagit, får alltså hemställa,

att riksdagen må medgiva, att de av riksdagen på extra stat för år 1919 anvisade förslagsanslagen, högst, dels 5,000 kronor till stipendier för i statens, landstings eller kommuns tjänst anställda läkare för beivstande av kurs för vinnande av behörighet till förste provinsialläkartjänst, dels ock 5,300 kronor för beredande av kostnadsfri undervisning åt dylika deltagare, ävensom det av riksdagen på tilläggsstat för år 1920 anvisade förslagsanslaget, högst, 2,700 kronor till förstärkning av sistnämnda anslag, må under år 1921 användas för en *ämbetsläkarkurs* i huvudsaklig överensstämmelse med i statsrådsprotokollet över socialärenden den 7 januari 1921 av departementschefen förordade förändrade grunder.

Landsstaten.

Avlönings-
tillägg åt
lappfogdarna.
[32.]

28:o) Beträffande Kungl. Maj:ts förslag rörande avlöningstillägg åt lappfogdarna (punkt 32) kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande; vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

anmäla.

Kostnader
i anledning
av år 1920
förrättade
kommunala
val.
[33.]

29:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 33), att till bestridande av vissa kostnader i anledning av år 1920 förrättade kommunala val på tilläggsstat för år 1921 anvisa ett förslagsanslag av 63,000 kronor.

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 23—24 i statsrådsprotokollet.

I den skrivelse den 19 december 1918, nr 40, vari 1918 års urtima riksdag anmälde sitt beslut i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse i vissa delar av förordningen om kommunalstyrelse på landet m. m., förutsatte riksdagen, att då genom den beslutade utvecklingen av kommunal- och municipalfullmäktiginstitutionen väsentligt ökat arbete komme att åvila länsstyrelserna, som hade att verkställa sammanräkning vid val av ifrågavarande fullmäktige, medel borde ställas till länsstyrelsernas förfogande i syfte att särskilda arbetskrafter skulle kunna anlitas för ändamålet i sådana fall, då sammanräkningarna eljest ej skulle kunna äga rum utan att övriga ärendens handläggning inom länsstyrelserna åsidosattes. På Kungl. Maj:ts framställning anvisade sedermera 1919 års riksdag på tilläggsstat för år 1919 ett förslagsanslag till bestridande, jämte annat, av de kostnader, länsstyrelserna finge vidkännas för anställande av de extra arbetskrafter, som erfordrades för sammanräkning av avgivna röster vid under våren 1919 förrättade val av kommunal- och municipalfullmäktige.

Enligt från länsstyrelserna meddelade uppgifter belöpte sig kostnaderna för ovan nämnda sammanräkningar år 1919 till 100,360 kronor 90 öre, och beräknades kostnaderna för sammanräkningarna under år 1920 komma att uppgå till 62,700 kronor, vilket belopp ansetts böra avjämnas till 63,000 kronor.

Utskottet, som icke haft något att erinra mot Kungl. Maj:ts förevarande framställning, hemställer alltså,

att riksdagen må till *bestridande av vissa kostnader i anledning av år 1920 förrättade kommunala val* på tilläggsstat för år 1921 anvisa ett förslagsanslag av 63,000 kronor.

30:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 34), att till *Täckande av vissa förskottsvis* bestridda utgifter för röstsammanräkningar vid riksdagsmannaval eller landstingsmannaval på tilläggsstat för år 1921 anvisa ett förslagsanslag, högst, 17,503 kronor. *vissa förskott.* [34.]

Beträffande utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till sid. 25 i statsrådsprotokollet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *täckande av vissa förskottsvis bestridda utgifter för röstsammanräkningar vid riksdagsmannaval eller landstingsmannaval* på tilläggsstat för år 1921 anvisa ett förslagsanslag, högst, 17,503 kronor.

Diverse.

31:o) Beträffande Kungl. Maj:ts förslag om anslag *dels* till utförande [35—39.] av tekniskt vetenskapliga undersökningar på byggnadsområdet (punkt 35), *dels* till anordnande av pristävlingar om standardmaterial m. m. (punkt 36), *dels* för tillfällig löneförbättring under år 1921 för viss personal inom den civila statsförvaltningen (punkt 37), *dels* för förstärkning av de till avlönande av vissa extra befattningshavare inom den civila statsförvaltningen samt till vikariatsersättningar m. m. anvisade medel (punkt 38) *dels ock* för bestridande av kostnaderna för dyrtidstillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst (punkt 39) kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtanden; vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

anmäla.

Stockholm den 11 mars 1921.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *S. H. Kvarnzelius, C. J. G. Swartz, A. C. Lindblad, Ollas A. Ericsson, N. A. Nilsson, J. Nilsson* i Skottlandshus, *H. M. Bäckström, J. L. Widell, C. G. Ekman, O. Bergqvist, J. Nilsson* i Malmö och *J. Olofsson* samt

från andra kammaren: herrar *J. Jönsson* i Revinge, *O. H:son Waldén, P. Nilsson* i Bonarp, *C. R. Jansson* i Falun, *S. Bengtsson* i Norup, *P. B. Nilsson* i Landeryd, *L. J. Carlsson-Frosterud, O. Nilsson* i Örebro, *J. Erlansson, K. A. Westman, F. T. Hamrin* och *P. M. Olsson* i Blädinge.

Reservation:

vid *punkt 12* (Fredrika Bremerförbundet) av herrar *A. C. Lindblad, N. A. Nilsson, O. H:son Waldén, C. R. Jansson* i Falun, *L. J. Carlsson-Frosterud, O. Nilsson* i Örebro och *J. Erlansson*, vilka ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»Uti det utlåtande, socialstyrelsen i förevarande fråga avgivit, har styrelsen anfört följande:

»Såsom av ansökningshandlingarna framgår, åtnjuter förbundet statsanslag för vissa speciella verksamhetsgrenar, nämligen för sjukkassan, för skolorna i Rimforsa, Apelryd och Stockholm samt för tidskriften »Hertha». Enligt vad styrelsen inhämtat, åtnjöt sjukkassan under år 1919 statsbidrag med 1,330 kronor 50 öre jämlikt bestämmelserna i lagen den 4 juli 1910 angående statsbidrag åt sjukkassor. Lanthushållningsseminariet å Rimforsa tillerkändes av riksdagen för samma år ett statsbidrag å 11,633 kronor 16 öre. Till fruktodlings- och trädgårdsskolan i Apelryd utbetalades under samma år av nionde huvudtitelns allmänna besparingar ett understöd av 3,000 kronor samt till skolan för kvinnlig yrkesutbildning i Stockholm av förslagsanslaget till understöd åt skolor för den lägre yrkesundervisningen ett belopp av 9,960 kronor 36 öre. Slutligen har till tidskriften »Hertha» under en följd av år utgått ett anslag å 1,000 kronor årligen av förutvarande sjätte huvudtitelns allmänna besparingar.

Nu berörda anslag utgå sålunda för speciella verksamhetsgrenar, för vilka särskild bokföring medger tillfälle till kontroll över de olika posternas användning. Däremot har förbundet hittills icke erhållit statsunderstöd för sin allmänna verksamhet, vilken väsentligen omfattar tvenne huvudområden, nämligen dels hävdandet av kvinnornas synpunkter och intressen i avseende å lagstiftning och andra samhällliga spörsmål, dels ett särskilt kvinnliga yrkesförhållanden omfattande upplysnings- och rådgivningsarbete, i samband varmed bedrives platsförmedling för högre kvalificerade kvinnor. För denna allmänna verksamhet uppehåller förbundet sin byrå i Stockholm, vilken jämväl ombesörjer redigeringen av tidskriften samt utövar central ledning över de särskilda nyssnämnda läroanstalterna.

Det är som bidrag till bestridande av kostnaderna för denna byrå det nu begärda statsanslaget skulle användas. Med avseende härå torde till en början böra erinras, att för statens understödjande av arbetsförmedlingsverksamhet finnas

angivna särskilda riktlinjer samt att meddelandet i visst fall av statsunderstöd utanför dessa riktlinjer kan vara ägnat att medföra vittgående konsekvenser.

Beträffande byråns rådgivningsarbete i fråga om kvinnors yrkesförhållanden och dylikt är det känt, att byrån på förtjänstfullt sätt fyller ett verkligt behov, som hittills icke på annat sätt är tillgodosett. Uppenbart är vidare, att administrationen av förbundets olika utbildningsanstalter är maktpåliggande samt att dessas syfte väsentligt främjas genom förbundets centralbyrå och genom tillgången till de arbetskrafter och den allmänna kompetens, som denna förfogar över.

Med avseende å förbundets ovannämnda verksamhet för rådgivning samt för administrerandet av de olika utbildningsanstalterna synes fog kunna föreligga för beviljande av statsunderstöd. Hithörande uppgifter synas nämligen vara av den omedelbara betydelse för det allmänna, att det vore att beklaga, om förbundet av sin uppenbarligen prekära ekonomiska ställning föranleddes att väsentligt inskränka eller tilläventyrs helt nedlägga sin verksamhet i berörda avseenden. Däremot synes förbundets övriga, på utredningar och propaganda inriktade arbete till speciellt främjande av kvinnornas intressen vara av den karaktär, att statsbidrag till detsamma näppeligen torde böra ifrågakomma.

Då emellertid, med förbundets och centralbyråns nuvarande organisation och förvaltning, nyssnämnda båda slag av verksamhet och kostnaderna härför icke kunna särskiljas från varandra, möter det ur praktisk synpunkt svårigheter för tillmötesgående av förbundets begäran om statsanslag för dess allmänna verksamhet.

Därjämte vill styrelsen framhålla, att till följd av den synnerligen livliga föreningsverksamhet av mer eller mindre utpräglad social karaktär, som numera förefinnes, stor varsamhet givetvis måste iakttagas ifråga om utvidgande av statens understödande av dylik verksamhet.»

Såsom av socialstyrelsens utlåtande framgår, har styrelsen ådagalagt stor tveksamhet i fråga om beviljande av anslag för det ändamål, varom nu är fråga. Utskottet, som delar denna tveksamhet, har icke funnit tillräckliga skäl anförda för ett bifall till Kungl. Maj:ts framställning och får alltså hemställa,

att Kungl. Maj:ts förevarande förslag icke må vinna riksdagens bifall.»

Verkliga utgifter.

V. Femte huvudtiteln. Socialdepartementet.

		Extra anslag Kronor	Extra anslag Kronor
A. Sociala verk och inrättningar.			
1	Riksförsäkringsanstaltens verksamhet, <i>förslagsanslag</i>	* 6,350	
2	Riksförsäkringsanstaltens dödsfallsersättningar i anledning av livförsäkring i samband med lån ur statens egnahemslånefond, <i>förslagsanslag</i>	* 30,000	
3	Socialstyrelsens verksamhet, <i>förslagsanslag</i> , högst	16,920	
4	Bekämpande av arbetslösheten, <i>förslagsanslag</i> , högst, att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel	* 3,000,000	
5	Yrkesinspektionens verksamhet, <i>förslagsanslag</i> , högst	2,160	
6	Vissa byggnadsarbeten m. m. vid statens tvångsarbetsanstalt å Svartsjö, <i>reservationsanslag</i>	* 285,000	
7	Avlöningar och vikariatsersättningar åt befattningshavare vid en statens vårdanstalt å Venngarn för alkoholister, <i>förslagsanslag</i> , högst	* 9,500	
8	Driftkostnaderna i övrigt för en statens vårdanstalt å Venngarn för alkoholister, <i>förslagsanslag</i>	* 35,300	
9	Anordnande av en statens vårdanstalt för alkoholister å Ventholms kungsgård, <i>reservationsanslag</i> , att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel	* 200,000	
10	Svenska fattigvårdsförbundet, <i>förslagsanslag</i> , högst	9,000	
11	Särskilda åtgärder för lindring i genom den allmänna krisen uppkommen nöd, <i>förslagsanslag</i> , högst, att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel	* 5,000,000	
12	Frälsningsarméns räddningshem, <i>förslagsanslag</i> , högst	10,000	
13	Vita bandets småbrukshem Håkanstorp, <i>förslagsanslag</i> , högst	2,500	
14	Fredrika Bremerförbundet, <i>förslagsanslag</i> , högst	8,000	8,614,730
B. Medicinalstaten samt hälso- och sjukvården.			
1	Förstärkning av viss anslagspost å medicinalstyrelsens stat, <i>förslagsanslag</i> , högst	11,300	

* Av Kungl. Maj:t föreslaget belopp, varöver utlåtande framdeles kommer att avgivas.

	Extra anslag Kronor	Extra anslag Kronor
2 Upprätthållande av driften vid statens bakteriologiska laboratorium, <i>förslagsanslag</i> , högst	240,000	
3 Upprätthållande av driften vid statens rättskemiska laboratorium, <i>förslagsanslag</i> , högst	3,700	
4 Tillfällig löneförbättring åt provinsialläkare, <i>förslagsanslag</i> , högst ..	* 221,000	
5 Dyrtdstillägg åt vissa extra provinsialläkare, <i>förslagsanslag</i>	20,000	
6 Nya paviljonger för oroliga sjuka vid Sätters och Västerviks hospital, <i>reservationsanslag</i> , att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel	* 1,490,850	
7 Ombyggnad av bro vid Lunds hospital och asyl, <i>reservationsanslag</i>	55,000	
8 Anordnande av en statens uppfostringsanstalt för vanartade, sinnes- slöa gossar, <i>reservationsanslag</i>	* 55,000	
9 De genom medel ur konung Oscar II:s jubileumsfond inrättade folk- sanatorierna, <i>förslagsanslag</i> , högst	* 54,232	
10 Brist å radiumhemmets verksamhet, <i>förslagsanslag</i> , högst	35,000	
11 Eugeniahemmet, <i>förslagsanslag</i> , högst	50,000	
12 Vissa utgifter för barnmorskeundervisningen, <i>förslagsanslag</i> , högst	* 3,000	
13 Provisoriska åtgärder beträffande sjukvården inom rikets ödemarks- områden m. m., <i>förslagsanslag</i> , högst	* 79,750	
14 Dyrtdshjälp åt distriktsbarnmorskor m. fl., <i>förslagsanslag</i>	370,000	
15 Dyrtdshjälp åt distriktssköterskor, <i>förslagsanslag</i>	100,000	2,788,832
C. Landsstaten.		
1 Avlöningstillägg åt lappfogdarna, <i>förslagsanslag</i> , högst	* 4,000	
2 Vissa kostnader i anledning av år 1920 förrättade kommunala val, <i>förslagsanslag</i>	63,000	
3 Täckande av vissa förskott för röstsammanräkningar vid riksdags- eller landstingsmannaval, <i>förslagsanslag</i> , högst	17,503	84,503
D. Diverse.		
1 Tekniskt-vetenskapliga undersökningar på byggnadsområdet, <i>för- slagsanslag</i> , högst	* 25,000	
2 Pristävlingar om standardiserade hustyper m. m., <i>reservationsanslag</i>	* 25,000	
3 Tillfällig löneförbättring för vissa befattningshavare å ordinarie stat inom den civila statsförvaltningen, <i>förslagsanslag</i>	* 997,100	
4 Förstärkning av de till avlönande av vissa extra befattningshavare inom den civila statsförvaltningen samt till vikariatsersättningar m. m. anvisade medel, <i>förslagsanslag</i>	* 341,000	
5 Dyrtdstillägg, <i>förslagsanslag</i>	* 18,000,000	19,388,100
Summa		30,876,165

* Av Kungl. Maj:t föreslaget belopp, varöver utlåtande framdeles kommer att avgivas.